

Polisen

PRO 14 februari 2023

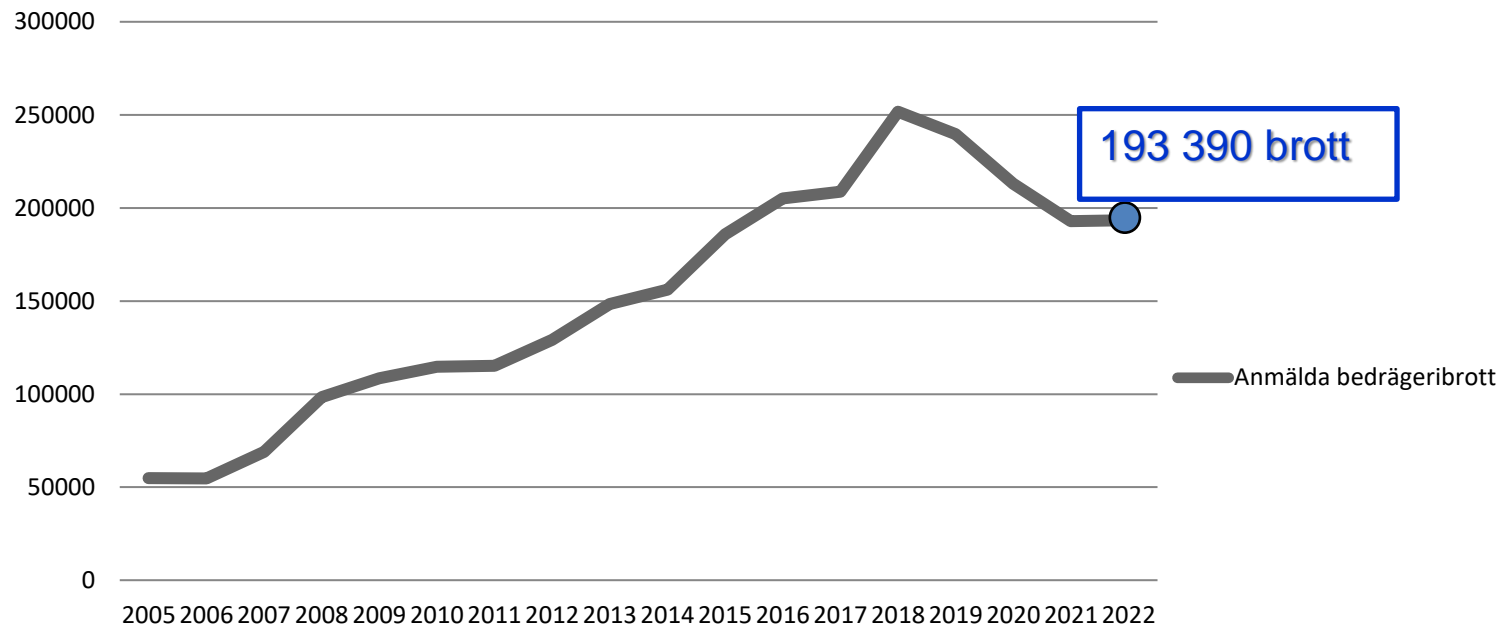
Lotta Mauritzson, nationellt bedrägericentrum
Jan Friberg, bedrägerisektionen Stockholm

Nationellt bedrägericentrum, NBC

Anmälda bedrägerier (9 kapitlet brottsbalken) 2005-2022

Anmälda bedrägeribrott 2022 vs 2021

Total ökning + 0,25 %

Brottsområden som minskat

Identitetsbedrägerier - 30 %

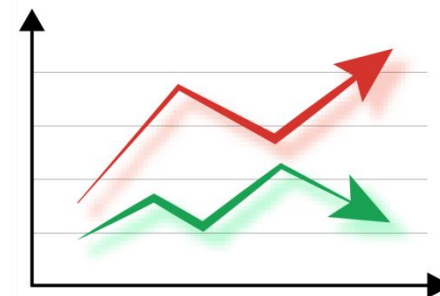
Annonsbedrägerier - 11 %

Brottsområden som ökat

Social manipulation + 44 %

Kortbedrägerier + 8 %

(CNP + 10 %)

Bedrägeri genom social manipulation 2022

Investering

2 500 anmälda brott

Romans

1 300 anmälda brott

Befogenhet

31 100 anmälda brott,
varav vishing 21 600

Befogenhetsbedrägeri

Kvinnan från Sundbyberg trodde hon lånade ut pengarna till sitt barnbarn – istället råkade hon ut för bedragare.

BROTT

”Barnbarn” lurade 89-årig kvinna på pengar

Polisen

”SMS barn”

Oktober 2022

Telefonbedrägeri (vishing)

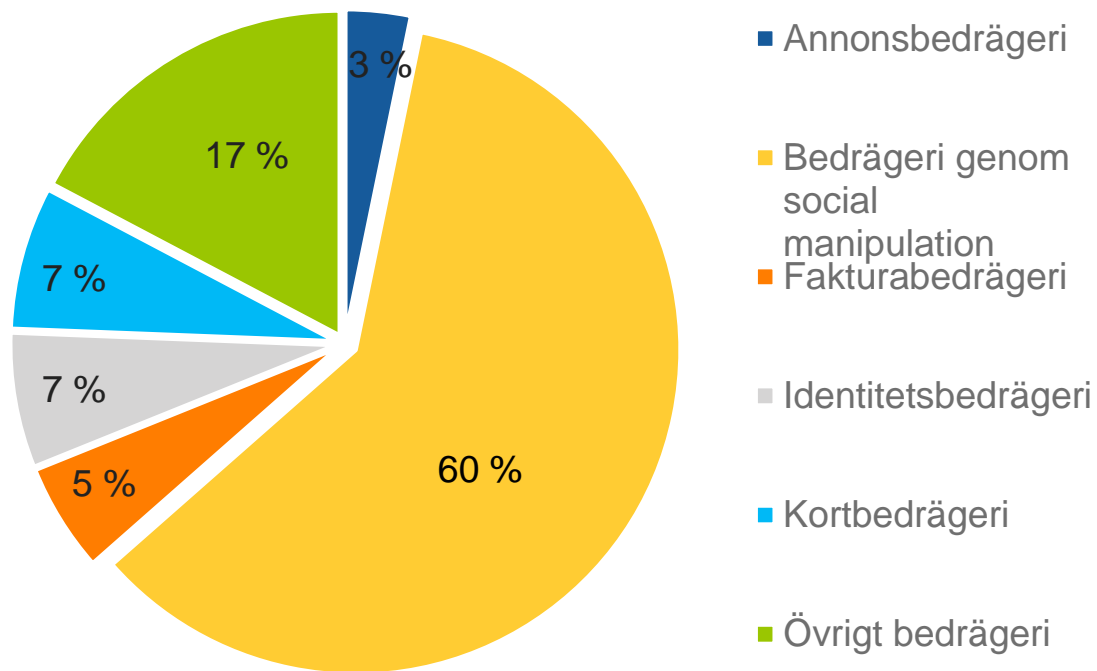
- Kontakt tas med brottsoffret via telefon
- Bedragaren utger sig vara från bank, polis, finansinstitut, telefonbolag etc.
- Brottsoffret vilseleds att under samtalet använda bank-id eller bankdosa och sedan kan bedragaren föra över pengarna.

2022
21 600
brott

Brottsvinster 2022
619 miljoner kronor

Fördelning anmälda bedrägerier mot äldre och funktionsnedsatta 2022

Bedrägerier mot äldre och funktionsnedsatta över tid, antal brott

Bedrägerityp	2019	2020	2021	2022	Förändring 2021 - 2022
Annonsbedrägeri	699	809	1269	1167	-8%
Bedrägeri genom social manipulation	6684	8437	12723	21791	71%
Fakturabedrägeri	1147	1590	1852	1947	5%
Identitetsbedrägeri	3447	3371	3113	2429	-22%
Kortbedrägeri	3236	2673	2372	2570	8%
Övrigt bedrägeri	4802	5057	5860	6245	7%
	20015	21937	27189	36149	
Av totalt anmälda brott				19%	

Fördelning social manipulation

mot äldre och funktionsnedsatta över tid

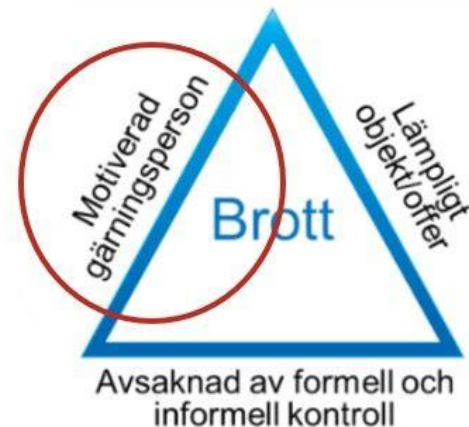
					förändring
social manipulation	2019	2020	2021	2022	2021 - 2022
Romans	331	262	329	457	39%
investering	598	473	503	762	51%
befogenhet	1950	2630	4296	8126	89%
annan typ	3805	5072	7595	12446	64%

Polisens arbete mot bedrägerier

Åtgärder mot gärningspersonerna

Polisen tar varje år emot över 193 000 polisanmälningar om bedrägerier. Dessa anmälningar är ett viktigt bidrag till att kunna kartlägga och förstå brottsligheten, vilka som begår brotten och vilka verktyg som används. Många bedrägerianmälningar leder också till att gärningspersonen döms i domstol. Det är viktigt att Polisen lägger utredningsresurserna på utredningar som leder till att till exempel stoppa gärningspersoner som utför många bedrägerier – att avbryta brottsserier.

I många fall finns däremot gärningspersonen inte ens i Sverige. Bedrägerier är gränsöverskridande vilket ställer krav på internationell samverkan. Myndigheten arbetar tillsammans med flera internationella aktörer, som exempelvis europeiska polisorganisationen Europol m.fl. för att utreda och förebygga bedrägerier.

Polisens arbete mot bedrägerier

Försvåra brottsupplägget

Situationen för ett bedrägeribrott innebär ofta en blandning av digitala verktyg och plattformar, telefonsamtal, ibland i kombination med att gärningsperson och brottsoffer även möts fysiskt.

Arbetet handlar till stor del om att föra dialog och påverka produktägare och tjänsteleverantörer att göra tjänsterna säkrare och därmed försvåra för bedragarna eller stoppa möjligheten att begå brotten. Polisen arbetar aktivt mot både stora och små samhällsaktörer som myndigheter, banker, betaltjänstleverantörer, e-handelsägare och multinationella företag som tillhandahåller digitala tjänster.

Samverkan med polisorganisationer i andra länder och internationella organisationer, som exempelvis Europol, är en viktig del i arbetet med att föra dialog med några av de största internationella tjänsteleverantörerna.

Polisen har också tagit fram olika lagstiftningsförslag, som exempelvis ändringar i Brottsbalken och Kreditupplysningslagen.

Polisens arbete mot bedrägerier

Stärka allmänhetens förmåga

Att stärka allmänhetens förmåga att stå emot bedragarnas knep, att skydda sig mot att bli utsatt för brott genom olika informationsinsatser är ett viktigt brottsförebyggande arbete.

Ofta är det den drabbade som manipuleras att antingen släppa in bedragarna på sin internetbank, alternativt själv föra över pengar.

Polisens externa kommunikation riktar sig till olika målgrupper för att sprida kunskap om de problem som vi själva känner till, så att allmänheten också ska veta vad de ska vara vaksamma på.

Vi uppmuntrar även till att prata om bedrägerier som ett sätt att stärka förståelsen och därmed förmågan att kunna stå emot bedrägeriförsök.

De organiserade bedrägerierna

- Rapport *De organiserade bedrägerierna* pekar på att bedrägerier inte är en särart som genomförs vid sidan av annan typ av brottslighet.
- Närmare hälften av de skäligen misstänkta i bedrägerier också förekom i andra brottssamlingar såsom narkotika, vapen, internationella brottsnätverk samt terrorrelaterat.
- Tydliga kopplingar mellan annan brottslighet och kortbedrägerier.

De organiserade bedrägerierna

En rapport om bedrägerier kopplade till organiserade kriminella miljöer

Bedrägerier viktig del av kriminell ekonomi

- ❑ Ökningen av det dödliga skjutvapenvåldet och bedrägerierna under 2000-talet sammanfaller. Brottvinsterna från bedrägerierna genererar konflikter inom kriminella kretsar vilket resulterar i våldsanvändning, exempelvis genom utpressning och dödligt skjutvapenvåld.
- ❑ Bedrägerierna är en viktig inkomstkälla för olika kriminella nätverk inom den organiserade brottsligheten. Brottspengarna från bedrägeribrotten finansierar kriminell verksamhet såsom grova vapen- och narkotikabrott.

Brottsförebyggande verksamhet region Stockholm

Bedrägerisektionen har sedan januari 2021 en egen brottsförebyggande grupp bestående av 2 personer som arbetar heltid med BF-frågor.

Samarbete med Regionens samordnande brottsförebyggare
Brottsförebyggare i LPO Syd, Nord och City.

Kommunpoliserna Region Stockholm

Övriga landets Regioners brottsförebyggare

NBC

Brottsförebyggande verksamhet region Stockholm

- Bedrägerisektionen utreder ett brett utbud av brottskoder/kategorier

Befogenhetsbedrägeri
Bedrägeri genom social manipulation
Annonsbedrägeri
Romansbedrägeri
Identitetsbedrägeri
Investeringsbedrägeri
Fakturabedrägeri
Bidragsbedrägeri
Kortbedrägeri
Försäkringsbedrägeri
Fordringsbedrägeri
Förskingring
Övrigt bedrägeri
Penningtvättsbrott
Trolöshet mot huvudman
Olovlig befattning med betalningsverktyg

Brottsförebyggande verksamhet region Stockholm

Bedrägerisektionens brottsförebyggande plan

Det brottsförebyggande arbetet på Bedrägerisektionen ska utgå ifrån Polismyndighetens strategi för det brottsförebyggande arbetet (PM 2022:12). Arbetet ska bedrivas kunskapsbaserat och planerat samt utgå från lägesbilder och orsaksanalyser. Det brottsförebyggande arbetet ska ha sin utgångspunkt i brottstriangeln och fokusera på situationell brottsprevention för att förhindra eller försvåra att brott begås. Arbetet ska även bygga på samverkan och delaktighet. I det brottsförebyggande arbetet krävs ett proaktivt arbetssätt som syftar till att kunna se trender inom bedrägeribrottsligheten. Syftet med ett proaktivt arbetssätt är att vi kan börja förebygga i ett tidigt skede. Att arbeta proaktivt förutsätter ett nära samarbete med många olika aktörer. Ett utvecklingsarbete i framtagandet av lägesbilder har påbörjats under hösten 2022. Arbetet med lägesbilder kommer ske fortlöpande för att få en bättre bild över trender och brottsutvecklingen över tid.

Brottsförebyggande verksamhet region Stockholm

Bedrägerisektionens brottsförebyggande plan

Bedrägerisektionens huvudfokus

- Telefonbedrägerier (vishing, fysisk vishing, smishing & penningtvätt)
- Assistansbedrägerier
- Bidragsbrott

Brottsförebyggande verksamhet region Stockholm

Vilka åtgärder kan Polismyndigheten genomföra regionalt för att brottsförebygga dessa brott?

- Utredda inkomna anmälningar så snabbt och effektivt som möjligt
- Utskick av olika typer av informationsblad
- Information om aktuella händelser och modus via radio, Tv och tidningar
- Information ut i våra sociala medier.
- Medverka på möten och informationsträffar i olika forum.
- Aktivt samarbete med Kommunpoliserna
- Använda våra polisvolontärer som är utbildade i Försök inte lura mig till studiecirkel och föredrag
- Samverka internt och externt såsom kommunpolis, UND, kommuners olika verksamheter, äldreorganisationer, grannsamverkan, samfund/kyrkor. Företag som pantbanker, Ur-butiker och guldsmedskedjor

Nationell informationsinsats mot telefonbedrägerier

Vad omfattar informationssatsningen?

1. Nationellt utskick av vykort till alla över 70 år

- 1,2 miljoner vykort till alla hushåll 70+ år i hela Sverige
- Andra språk finns via polisen.se (arabiska, polska, engelska)

2. Annonserad informationskampanj

- Annonsering i riks- och lokalpress
- Digital annonsering på nyhetssajter och sociala medier

3. Extern kommunikation

- polisen.se, sociala medier
- Aktiviteter lokalt

Filmer till sociala medier för polisens egna kanaler

15 och 30 sekunder
9:18 samt 4:5 format

”Snart går din faktura till inkasso”

Bedragare kan försöka lura dig på många sätt, och äldre är extra utsatta. Vi har samlat våra viktigaste råd för hur du skyddar dig. Prata gärna med någon i din närhet och dela med dig av råden.

- ✓ **Lägg på luren**
Om någon ringer dig och du är osäker på vem det är ska du lägga på, oavsett vem personen säger sig vara.
- ✓ **Logga inte in**
Logga aldrig in med bank-id på uppmaning av den som ringer. Lämna inte heller ut koder från bankdosa eller till betalkort.
- ✓ **Lita inte på den som ringer**
Bedragaren kan försöka stressa dig, till exempel genom att säga att du håller på att förlora pengar. Lita inte på personen även om den verkar trovärdig.

Läs mer på polisen.se/telefonbedragerier

Polisen

”Nu ska du bara logga in med bank-id”

Bedragare kan försöka lura dig på många sätt, och äldre är extra utsatta. Vi har samlat våra viktigaste råd för hur du skyddar dig. Prata gärna med någon i din närhet och dela med dig av råden.

- ✓ **Lägg på luren**
Om någon ringer dig och du är osäker på vem det är ska du lägga på, oavsett vem personen säger sig vara.
- ✓ **Logga inte in**
Logga aldrig in med bank-id på uppmaning av den som ringer. Lämna inte heller ut koder från bankdosa eller till betalkort.
- ✓ **Lita inte på den som ringer**
Bedragaren kan försöka stressa dig, till exempel genom att säga att du håller på att förlora pengar. Lita inte på personen även om den verkar trovärdig.

Läs mer på polisen.se/telefonbedragerier

Polisen

”Någon försöker ta sig in på ditt konto”

Bedragare kan försöka lura dig på många sätt, och äldre är extra utsatta. Vi har samlat våra viktigaste råd för hur du skyddar dig. Prata gärna med någon i din närhet och dela med dig av råden.

- ✓ **Lägg på luren**
Om någon ringer dig och du är osäker på vem det är ska du lägga på, oavsett vem personen säger sig vara.
- ✓ **Logga inte in**
Logga aldrig in med bank-id på uppmaning av den som ringer. Lämna inte heller ut koder från bankdosa eller till betalkort.
- ✓ **Lita inte på den som ringer**
Bedragaren kan försöka stressa dig, till exempel genom att säga att du håller på att förlora pengar. Lita inte på personen även om den verkar trovärdig.

Läs mer på polisen.se/telefonbedragerier

Polisen

Printannonser i riks och lokalpress

liggande halvsidor
86 titlar

Polisen

Affischer A3

svenska
engelska
arabiska
polska

**STOPPA
BROTT**

Skydda dig mot telefonbedrägerier

- ✓ **Lägg på luren**
En bedragare som ringer kan till exempel säga att den är en släkting eller från banken. Om du är osäker på vem som ringer ska du avsluta samtalet.
- ✓ **Logga inte in**
Logga aldrig in med bank-id om någon ringer upp och ber dig. Lämna inte heller ut koder från bankdosa eller till betalkort.
- ✓ **Lita inte på den som ringer**
Personen som ringer kan säga att du håller på att förlora pengar, eller att en släkting råkat illa ut. Lita inte på den som ringer även om den har information om dig.

Mer information finns på
polisen.se/telefonbedrageri

Polisen

**STOPPA
BROTT**

Skydda dig mot telefonbedrägerier

- ✓ **Lägg på luren**
En bedragare som ringer kan till exempel säga att den är en släkting eller från banken. Om du är osäker på vem som ringer ska du avsluta samtalet.
- ✓ **Logga inte in**
Logga aldrig in med bank-id om någon ringer upp och ber dig. Lämna inte heller ut koder från bankdosa eller till betalkort.
- ✓ **Lita inte på den som ringer**
Personen som ringer kan säga att du håller på att förlora pengar, eller att en släkting råkat illa ut. Lita inte på den som ringer även om den har information om dig.

Mer information finns på
polisen.se/telefonbedrageri

Polisen

Annonser sociala medier riktat till anhöriga

Instagram, Facebook

Polisen

Bakgrundsbild mobil

För nedladdning
på polisen.se

STOPPA!BROTT

**Skydda dig mot
telefonbedrägerier**

- ✓ Lagg på luren
- ✓ Logga inte in
- ✓ Lita inte på alla

Polisen

Vad ska jag göra om jag blivit utsatt för ett bedrägeri?

1. Kontakta din bank – de kan ev. stoppa transaktionen
2. Gör en polisanmälan

Kan jag få ersättning för ett bedrägeri?

- Du ska alltid göra en reklamation av transaktionen hos din bank. Stöd om hur det går till finns hos Konsumenternas bank och finansbyrå: <https://www.konsumenternas.se/konsumentstod/klaga-angranmal/klaga-i-ett-bankarende/>
- Generellt finns inga försäkringar som täcker förluster vid ett bedrägeri.

Ta hjälp av personer i din närhet eller kontakta [Brottsofferjouren](#)

Polisen